

Uchwała Nr LXVIII/366/2022
Rady Miejskiej w Karczewie
z dnia 30 maja 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy
Karczew na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 447) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024, stanowiący Załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Karczewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Piotr Żelazko

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447), „do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Art. 179 ust. 2 w/w ustawy stanowi, że rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024 stanowi realizację wymienionego wyżej obowiązku ustawowego. Poprzedni Program przyjęty Uchwałą Nr VI/43/2019 Rady Miejskiej w Karczewie z dnia 9 kwietnia 2019 r. obowiązywał na lata 2019-2021.

Przewodniczący Rady
Piotr Żelazko

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY KARCZEW

NA LATA 2022-2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	6
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	8
CHARAKTERYSTYKA GMINY KARCZEW	10
POŁOŻENIE	10
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	10
INFRASTRUKTURA KULTURALNA, REKREACYJNA I SPORTOWA	13
EDUKACJA I WYCHOWANIE	14
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	15
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY	17
DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE KARCZEW	19
POMOC SPOŁECZNA	19
PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE	25
PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD RODZIN	31
ANALIZA SWOT	33
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	35
ADRESACI PROGRAMU	39
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	39
SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU	39
WSKAŹNIKI MONITORINGOWE	40
SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	42
SPIS RYSUNKÓW	42
SPIS WYKRESÓW	42
SPIS TABEL	43

Wykaz skrótów:

b.d. – brak danych

CKiS – Centrum Kultury i Sportu

CUW – Centrum Usług Wspólnych

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KBdsPN – Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MGBP – Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

MGOSŚ – Miejsko-Gminny Ośrodek Samopomocy Środowiskowej

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacje pozarządowe

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

pp. – punkt procentowy

PPP – Poradnia Psychologiczno-

Pedagogiczna **PUP** – Powiatowy Urząd Pracy

UM – Urząd Miejski

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączą go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu)¹.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność jej członków, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych². Według Jana Żebrowskiego zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy: zmianę pozycji i ról małżonków, zmianę pozycji dziecka w rodzinie, proces autonomizacji jednostki³.

Główną przyczyną kształtowania się modelu partnerskiego w rodzinie jest wzrost niezależności ekonomicznej i psychicznej kobiety, która stanowi o poszerzeniu jej samodzielności życiowej. Kobiety – matki podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Rozwijają swoje pasje i zainteresowania. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom. Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, ale również uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie

¹ Kawula S., Brągiel J., Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49.

² Cudak S., *Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego*, [w:] *Pedagogika rodziny*, red. S. Cudak, Kielce 2007, s. 7.

³ Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej*, [w:] *Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie*, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001, s. 23.

doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spoistość, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego.

Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym, tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym, migracje oraz zjawiska o charakterze lokalnym, tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Nie można również pominąć sytuacji związanej z pandemią koronawirusa, której negatywne skutki odbiły się niekorzystanie na całych rodzinach, a szczególnie na dzieciach i młodzieży. Izolacja spowodowana obostrzeniami narzuconymi przez pandemię pogłębiła konflikty wewnątrzrodzinne, wpłynęła na wzrost nadmiernego sięgania po alkohol oraz inne substancje psychoaktywne, odbiła się negatywnie na zdrowiu psychicznym oraz spowodowała wiele innych konsekwencji wpływających na załamywanie się ładu rodzinnego. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na matki, gdyż to głównie kobiety są beneficjentami pomocy społecznej.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę

możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela przybliży ten podział.

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
<ul style="list-style-type: none">• Profilaktyka – wspieranie rodziny.• asystent rodziny,• placówki wsparcia dziennego,• rodziny wspierające,• inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny.	<ul style="list-style-type: none">• Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna,• usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,• adopcja.	
	<ul style="list-style-type: none">• Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka,• placówki opiekuńczo-wychowawcze,• usamodzielnianie,• organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator),• rodziny pomocowe.	<ul style="list-style-type: none">• Ośrodek adopcyjny,• regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna,• Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;

5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946),
- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821),
- ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
- ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.),

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
- ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 111),
- ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1744),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1057),
- ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1359).

CHARAKTERYSTYKA GMINY KARCZEW

POŁOŻENIE

Karczew to gmina miejsko-wiejska położona w województwie mazowieckim, w zachodniej części powiatu otwockiego. Oddalona jest o około 5 km od siedziby powiatu – Otwocka oraz o 33 km od stolicy województwa i całego kraju – Warszawy. Jej siedzibą jest miasto Karczew. Teren Gminy zajmuje powierzchnię 81,49 km², co stanowi 13,25% terytorium powiatu otwockiego. 24% obszaru Gminy to grunty leśne, z kolei użytki rolne stanowią 58% jej powierzchni, dlatego ma ona typowo rolniczy charakter.

Rysunek 1. Położenie gminy Karczew na mapie powiatu otwockiego

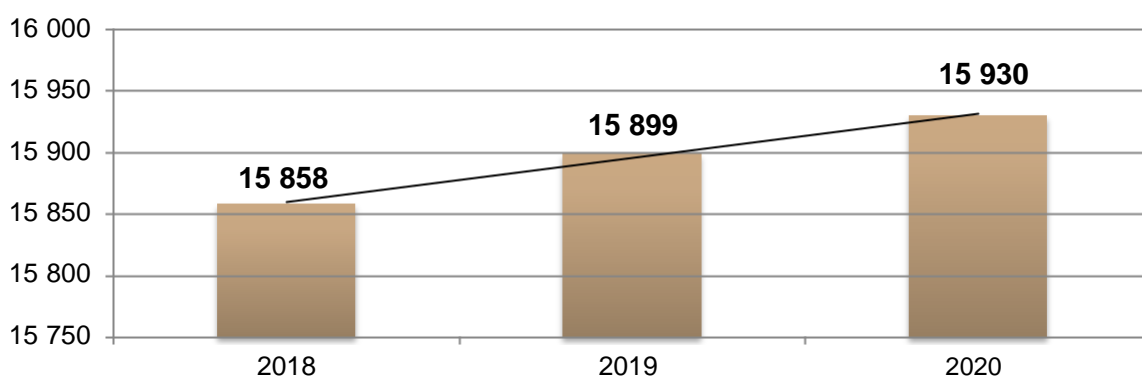
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wikimedia.org

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Obraz aktualnego stanu społeczeństwa jest możliwy do przedstawienia między innymi dzięki analizie struktury demograficznej. Gminę Karczew zamieszkuje łącznie 15 930 osób (stan na 31.12.2020 roku). Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców uległa zwiększeniu, jednakże w 2020 roku w stosunku do 2018 roku wzrost kształtował się na poziomie zaledwie 0,5%.

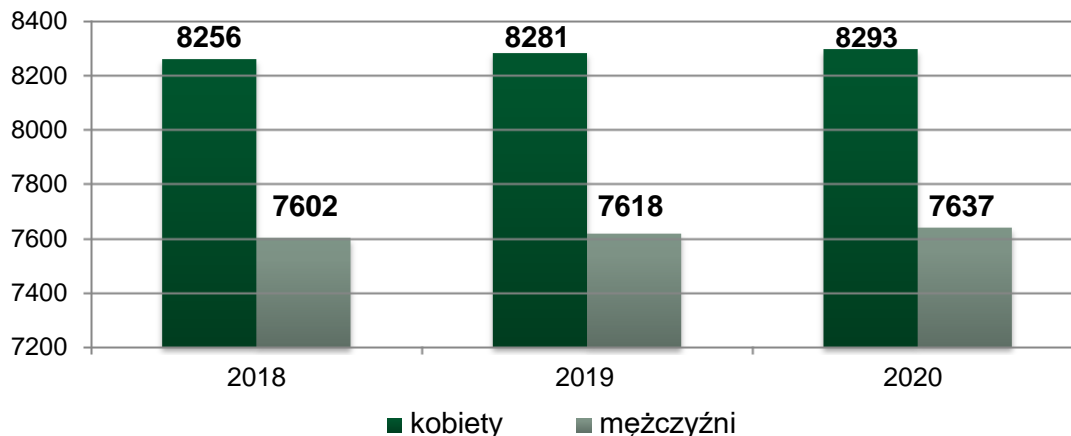
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Karczew latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Karczew była w 2020 roku znacznie mniejsza od liczby kobiet, które stanowiły wówczas 52,1% ogólnej liczby ludności (8 293 kobiety), natomiast mężczyźni – 47,9% (7 637 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w 2020 roku w Gminie wynosił 109, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet. W powiecie otwockim oraz województwie mazowieckim współczynnik ten osiągnął taką samą wartość co w gminie Karczew.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Karczew na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Karczew w 2020 roku przyrost naturalny był ujemny i wynosił -41 (stan na koniec 2020 roku), co odpowiadało przyrostowi naturalnemu -2,58 na 1000 mieszkańców. W przypadku całego powiatu otwockiego wskaźnik ten na 1000 ludności wyniósł -2,72, co oznacza, że sytuacja na terenie Gminy kształtuje się nieco korzystniej. Na przestrzeni lat 2018-2020 przyrost naturalny w Gminie przyjmował wartość ujemną, przy czym w latach 2018-2019 kształtował się na poziomie -8, z kolei w 2020 roku drastycznie spadł do -41.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Karczew na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
urodzenia żywe	161	162	147
zgony	169	170	188
przyrost naturalny w gminie Karczew	-8	-8	-41
przyrost naturalny w gminie Karczew na 1000 ludności	-0,50	-0,51	-2,58
przyrost naturalny w powiecie otwockim na 1000 ludności	0,49	0,23	-2,72

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Karczew według ekonomicznych grup wieku w 2020 roku przedstawiała się następująco:

- 18,4% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 17 roku życia;
- 57,7% mieszkańców było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 23,9% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – 65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Karczew. Na przestrzeni lat 2018-2020 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, z kolei odsetek osób w wieku produkcyjnym ulegał spadkowi. W przypadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym dostrzegalna jest pozytywna, wzrostowa tendencja. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na zbliżonym poziomie w odniesieniu do wskaźników w całym kraju. W Polsce jest to 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,5% w wieku produkcyjnym oraz 22,3% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności gminy Karczew według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)

wyszczególnienie	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	17,9	18,1	18,4
wiek produkcyjny	59,3	58,5	57,7
wiek poprodukcyjny	22,8	23,4	23,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

INFRASTRUKTURA KULTURALNA, REKREACYJNA I SPORTOWA

Działalność kulturalną na terenie Gminy koordynuje przede wszystkim **Centrum Kultury i Sportu w Karczewie**. Placówka jest gminną instytucją kultury, służącą rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców. Realizacja zadań CKiS w Karczewie odbywa się w miejscach umożliwiających prowadzenie działalności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej, również na zasadzie współpracy z obiektami oświatowo-wychowawczymi. Do w/w infrastruktury należą przede wszystkim:

- Dom Kultury,
- Hala Sportowa,
- Stadion Miejski im. Mariana Olszewskiego w Karczewie,
- boisko piłkarskie ORLIK.

Centrum animuje czas wolny lokalnej społeczności organizując i prowadząc zajęcia stałe, warsztaty, amatorskie grupy artystyczne, konkursy, uroczystości patriotyczne i okolicznościowe, koncerty, przedstawienia i spektakle, imprezy plenerowe, a także biorąc udział w różnego rodzaju projektach. Szeroka oferta CKiS skierowana jest zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych mieszkańców Gminy.

Zadania w zakresie zaspokajania i rozwijania potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych prowadzi ponadto **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Karczewie**, wraz z filiami:

- Filia biblioteczna Osiedle Ługi Karczew,
- Filia biblioteczna w Nadbrzeżu,
- Filia biblioteczna w Ostrówcu.

Placówka poza swoją statutową działalnością, angażuje się również w różnego rodzaju inicjatywy kulturalne organizowane na terenie Gminy, we współpracy z innymi podmiotami.

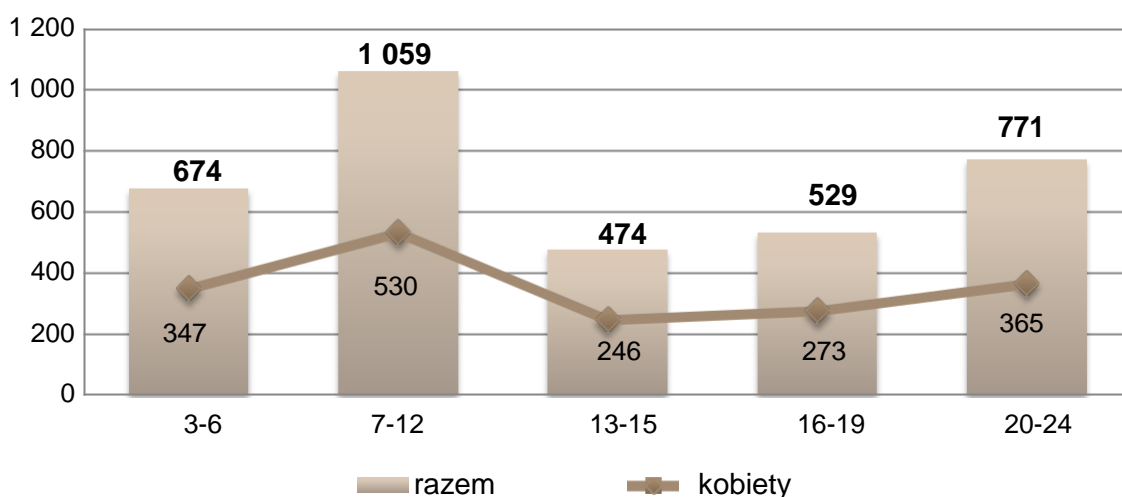
W 2020 roku liczba zarejestrowanych czytelników MGBP w Karczewie oraz jej filiach wyniosła 2 014 osób, z kolei liczba wypożyczeń – 31 323 woluminy. Stan księgozbioru w woluminach kształtował się w 2020 roku na poziomie 44 325 pozycji.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 3 507 mieszkańców gminy Karczew, w tym 50,2% stanowiły kobiety (1 761 osób). Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe można zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (1 059 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (771 osób), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (674 osoby). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Ludność gminy Karczew według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2020 roku gmina Karczew była organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- Przedszkole Nr 1 w Karczewie,
- Przedszkole Nr 2 „Tęczowa Kraina” w Karczewie,
- Przedszkole Nr 3 „Ługuś” w Karczewie,
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Bolesława Prusa w Karczewie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Bohaterów Westerplatte w Karczewie,
- Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Glinkach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Otwocku Wielkim,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sobiekursku,
- Zespół Szkół im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Karczewie.

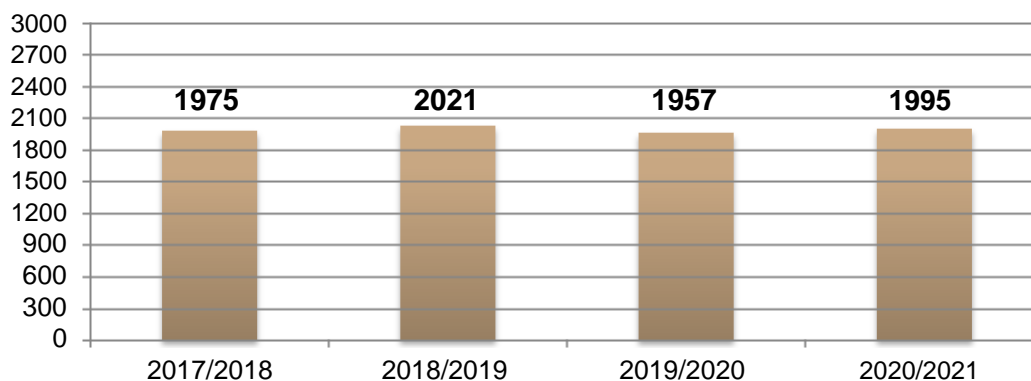

Ponadto na terenie Gminy funkcjonują 4 niepubliczne placówki oświatowe, w tym 3 przedszkola oraz 1 szkoła podstawowa.

Opiekę nad dziećmi do 3 roku życia prowadzą działające w Gminie niepubliczne **żłobki**.

W roku szkolnym 2020/2021 do przedszkoli oraz szkół podstawowych uczęszczało łącznie 1 995 dzieci z terenu gminy Karczew, co oznacza wahania na przestrzeni ostatnich lat. W roku szkolnym 2020/2021 nastąpił spadek w stosunku do roku 2018/2019 o 1%, z kolei w porównaniu do roku 2019/2020 dostrzegalny jest wzrost o 2%.

Wykres 4. Liczba uczniów w przedszkolach oraz szkołach podstawowych na terenie gminy Karczew na przestrzeni lat 2018-2021

Źródło: Raport o stanie Gminy Karczew za rok 2020

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁴. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”⁵. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo.

Na obszarze gminy Karczew funkcjonują organizacje pozarządowe, w tym działające na rzecz wspierania i integracji rodzin oraz dzieci i młodzieży. Łącznie

⁴ <https://poradnik.ngo.pl/>

⁵ Oniszczyk J., Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

w Gminie działa około 20 organizacji pozarządowych, w tym:

- Stowarzyszenie Nostalgia,
- Mazowiecka Wspólnota Samorządowa,
- Klub Karczewskich Morsów,
- Towarzystwo Przyjaciół Karczewa,
- Polski Związek Wędkarski Okręg mazowiecki koło miejsko – gminne nr 25,
- Polski Czerwony Krzyż Klub Honorowych Dawców Krwii,
- Międzyszkolny Klub Sportowy Karczew,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Karczewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Łukówcu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Otwocku Wielkim,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Nadbrzeż,
- Stowarzyszenie Ekopatrol Karczew,
- Pasjonaci Muzyki Trzy Czwarte,
- Stowarzyszenie „W Stronę Słońca”,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Karczewie,
- Ludowy Klub Sportowy „Mazur Karczew”,
- Ludowy Zespół Sportowy „Rokola”,
- Stowarzyszenie na Rzecz Zabytków Fortyfikacji „Pro Fortalicium”,
- Orkiestra OSP Karczew,
- Fundacja Z Ławki Rezerwowych,
- Inicjatywa Gospodarcza dla Karczewa⁶.

⁶ <https://www.powiat-otwocki.pl/>

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie gminy Karczew należą:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczewie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Samopomocy Środowiskowej w Karczewie,
- Komisariat Policji w Karczewie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Doświadczających Przemocy (funkcjonujący w strukturze MGOPS),
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych w Karczewie (funkcjonujący w strukturze MGOSŚ),
- Świetlica Środowiskowa w Karczewie,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- instytucje kulturalne,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Są to podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rodziny, bądź tą działalność wspomagające. Działają również na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rodziny w gminie Karczew można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, świetlicy środowiskowej,
- terapeutów uzależnień, psychologa, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy/mediatora,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Samopomocy Środowiskowej,
- funkcjonariuszy Policji,

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024

- pracowników ochrony zdrowia,
- kuratorów.

DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE KARCZEW

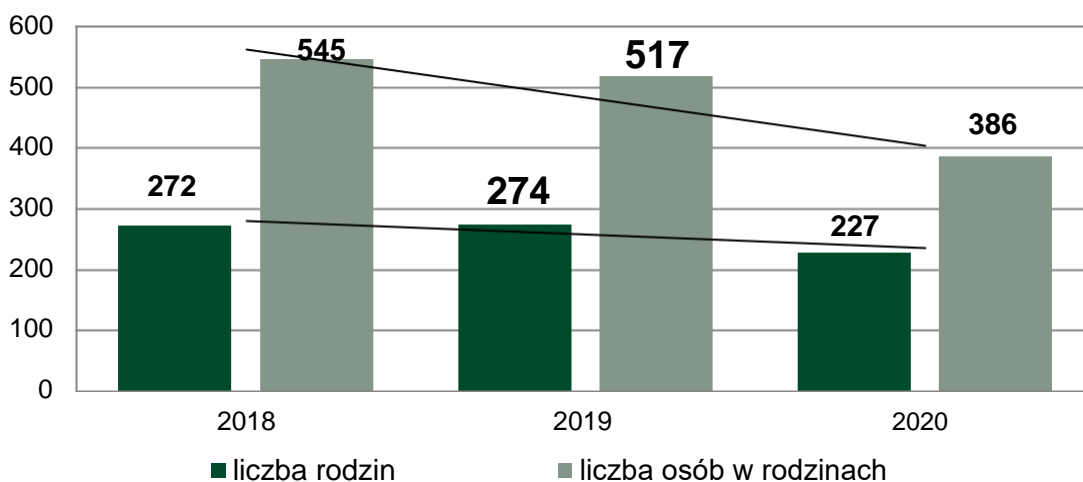
POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczewie.

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Karczew uległa znacznemu spadkowi. W 2020 roku skorzystało z niej 227 rodzin – to o 17% mniej niż w 2018 roku. W stosunku do 2018 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Dynamikę zmian obrazują naniesione na wykres linie trendu.

Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Karczew w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Jednym z bardzo istotnych zadań realizowanych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, a wynikających z art. 45 ust. 1-4 Ustawy o pomocy społecznej jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej. W 2020 roku pracą socjalną objęto 113 rodzin, w 2019 roku – 182, natomiast w 2018 roku – 136 rodzin. Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin objętych pracą socjalną ulegała spadkowi – w 2020 roku w porównaniu do 2018 roku o 17%, z kolei w stosunku do roku poprzedniego o 38%. Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą

socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100% w 2020 roku wyniósł 54,33% i tym samym był nieznacznie wyższy niż w 2018 roku i mniejszy aż o 25,85 pp. w porównaniu do roku poprzedniego. Sytuacja ta wynika w szczególności z sytuacji pandemicznej i związanych z nią obostrzeń sanitarnych, ograniczających znacząco pracę w środowisku beneficjentów.

Tabela 4. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w gminie Karczew oraz wskaźnik pracy socjalnej na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba rodzin	136	182	113
wskaźnik pracy socjalnej (%)	52,92	80,18	54,33

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczewie były kolejno: niepełnosprawność (104 rodziny), długotrwała lub ciężka choroba (86 rodzin) oraz ubóstwo (78 rodzin). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajdowała się także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (30 rodzin) oraz bezrobocie (29 rodzin). Szczegółowe dane w zakresie powodów udzielania świadczeń w 2020 roku przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Powody udzielania świadczeń w gminie Karczew w 2020 roku

Lp.	wyszczególnienie	liczba rodzin
1	niepełnosprawność	104
2	długotrwała lub ciężka choroba	86
3	ubóstwo	78
4	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	30
5	bezrobocie	29
6	potrzeba ochrony macierzyństwa	28
7	alkoholizm	24
8	bezdomność	4
9	sytuacja kryzysowa	4
10	narkomania	3
12	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3
13	przemoc w rodzinie	1
14	zdarzenie losowe	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku zostało przyznanych łącznie 9 461 świadczeń rodzinom bezdzietnym, 679 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 1 595 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 503 świadczenia rodzinom z trójką dzieci oraz 610 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela. Na jej podstawie można zauważyć, że zdecydowaną przewagę w liczbie otrzymywanych świadczeń miały w 2020 roku rodziny bezdzietne, z kolei na drugim z kolei miejscu znajdowały się rodziny posiadające dwoje dzieci.

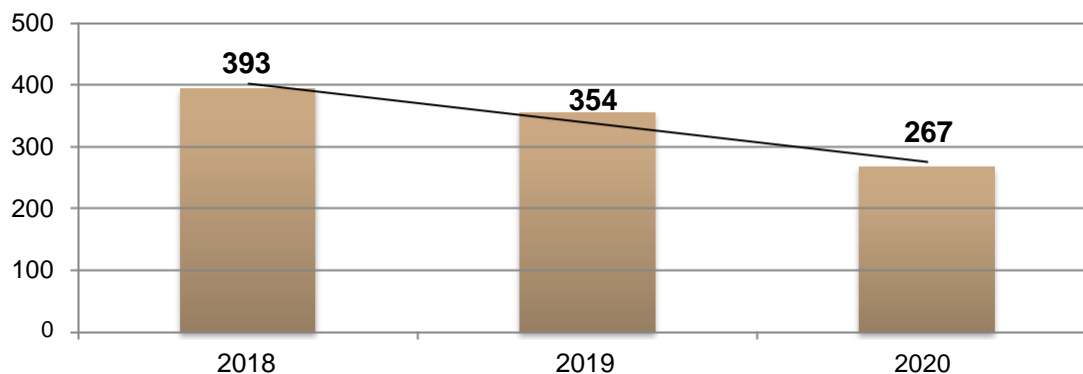
Tabela 6. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku

typ rodziny	ogółem	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne
bez dzieci	9 461	1 494	7 967
jedno dziecko	679	81	598
dwoje dzieci	1 595	115	1 480
troje dzieci	503	19	484
czworo i więcej dzieci	610	16	594

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2020 roku korzystało średnio 267 rodzin, czyli o 32% mniej niż w roku 2018. W latach 2018-2020 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 6. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020

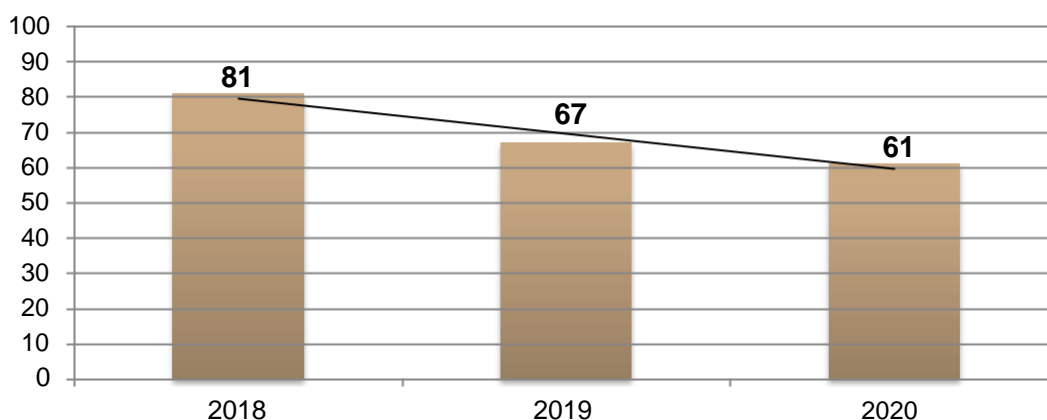
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoba uprawniona oznacza osobę uprawnioną do otrzymywania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów tytułem wykonawczym jednakże nie wyżej niż 500,00 zł.

W 2020 roku z omawianych świadczeń skorzystało 61 osób. W porównaniu do poprzednich lat można zauważyć spadek liczby osób korzystających z tego świadczenia. Dane w tym zakresie zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 7. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku gmina Karczew poniosła odpłatność za pobyt 8 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na łączną kwotę 74 850,05 zł. 5 dzieci przebywało wówczas w rodzinach zastępczych, z kolei 3 w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na przestrzeni analizowanych lat kwota przeznaczana na ten cel systematycznie wzrastała, natomiast w przypadku liczby dzieci dostrzec można wahania.

Tabela 7. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności na przestrzeni lat 2018-2020

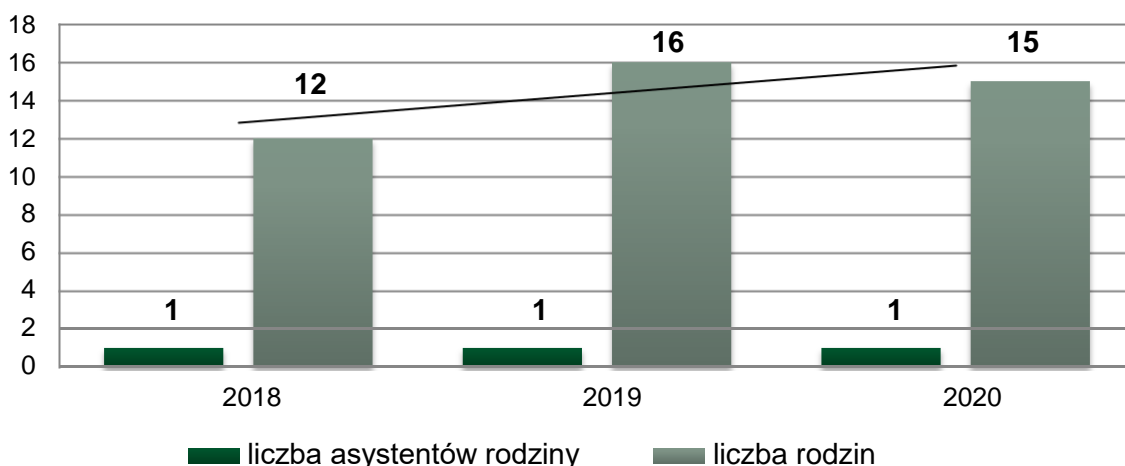
Wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba dzieci	7	11	8
kwota odpłatność (w złotych)	28 840,91	42 537,61	74 850,05

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2020 r i 2021 r. oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją przedmiotowych zadań

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Karczewie zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2020 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę w 15 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Od 2018 roku zauważalne są nieznaczne wahania liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy, natomiast liczba zatrudnionych asystentów rodziny była w tym okresie stała.

Wykres 8. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

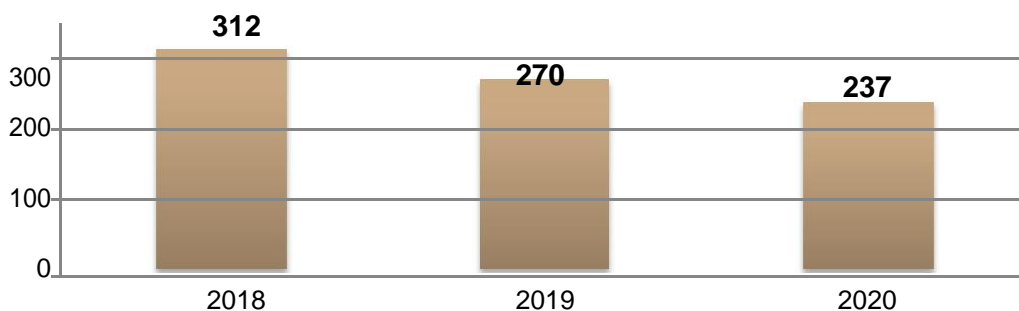
Mieszkańcy Gminy mogą skorzystać ze wsparcia na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem **Programu „Za Życiem”** jest udzielenie pomocy kobietom w ciąży zagrożonej, a także dzieciom, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, bądź nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałą w okresie prenatalnym. Świadczenie przysługuje jednorazowo, w wysokości 4 000 zł jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka. W 2020 roku z zasiłku skorzystały 4 rodziny z terenu gminy Karczew, natomiast w roku poprzednim tego rodzaju wsparciem nie objęto żadnej rodziny.

W roku 2020 w gminie Karczew nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w okresie od 2018 do 2020 roku. W 2018 roku przeprowadzono je z 312 rodzinami, w 2019 roku z 270 rodzinami, natomiast w 2020 roku z 237 rodzinami. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe ulegała regularnemu spadkowi.

Wykres 9. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w gminie Karczew na przestrzeni lat 2019-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Rodziny z gminy Karczew korzystają z Programu „**Karta Dużej Rodziny**”, który przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z co najmniej trójką dzieci. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, a jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, czy sportowej. W 2020 roku wydano 241 Kart, w tym 151 tradycyjnych oraz 90 elektronicznych.

Istotnym zasobem w zakresie wsparcia dzieci i młodzieży z terenu Gminy jest placówka wsparcia dziennego **Świetlica Socjoterapeutyczna w Karczewie, prowadzona przez Stowarzyszenie „W stronę słońca”**. W zajęciach organizowanych przez placówkę mogą uczestniczyć wszystkie dzieci zamieszkujące gminę Karczew, jednakże jest ona przeznaczona szczególnie dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, które są do niej kierowane przez MGOPS w Karczewie.

Działalność na rzecz dzieci i rodzin w gminie Karczew prowadzą również **świetlice wiejskie**, których działalnością kieruje CKiS w Karczewie. Kulturalna, sportowa oraz rekreacyjna działalność świetlic skierowana jest do najmłodszych mieszkańców, ale również dorosłych, organizacji pozarządowych oraz innych zainteresowanych podmiotów z terenu Gminy.

W zakresie wsparcia rodzin z dziećmi działalność prowadzą również **placówki oświatowe i wychowawcze**, które oferują wsparcie finansowe w postaci stypendiów, pomoc pedagogiczno-psychologiczną, a także wsparcie w nauce dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

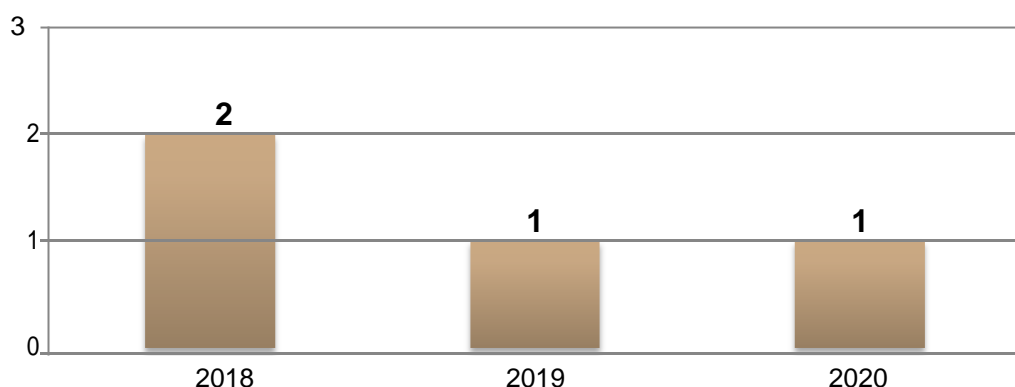

Na terenie gminy Karczew pomoc udzielana jest również dzieciom wymagającym szczególnej opieki. **W 2020 roku 6 dzieci ze spektrum autyzmu skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Zadanie to realizowane było jako zadanie zlecone z budżetu wojewody, na które wydatkowano łącznie kwotę 27 455,00 zł.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE

W 2020 roku z powodu przemocy w rodzinie pomoc Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczewie otrzymała 1 rodzina. Na przestrzeni lat 2018-2020 zauważyć można stosunkowo stały, niski poziom liczby rodzin, które korzystały z pomocy z tego powodu.

Wykres 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS w Karczewie z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej na 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2018-2020. W 2020 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 10, czyli w stosunku do lat 2018-2019 zmniejszyła się o 1 spotkanie. Liczba utworzonych grup roboczych wyniosła w omawianym roku 11 co oznacza, że na przestrzeni ostatnich trzech lat uległa spadkowi – w stosunku do 2018 roku o 48%. W przypadku liczby posiedzeń grup roboczych w latach 2018-2020 również nastąpił znaczny spadek. Dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	10
liczba utworzonych grup roboczych	21	19	11
liczba posiedzeń grup roboczych	111	114	76

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2018, 2019 i 2020 r.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W 2020 roku wszczęto 29 procedur „Niebieskie Karty”, z czego 5 z nich zainicjował Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczewie, 23 procedury – Policja, z kolei 1 procedurę wszczęła placówka oświatowa. W omawianym roku zakończono 32 sprawy w ramach procedury – 5 z powodu ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania indywidualnego planu pomocy oraz 27 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań. W przypadku wszczętych procedur dostrzec można niewielkie wahania ich liczby, z kolei liczba zakończonych procedur wzrastała na przestrzeni lat 2018-2020.

Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę	28	33	29
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	28	31	32

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2018, 2019 i 2020 r.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie działania prowadzi również Komisariat Policji w Karczewie, którego funkcjonariusze podejmują interwencje w przypadku zaistnienia podejrzenia o stosowaniu przemocy domowej. Na podstawie poniższej tabeli można wnioskować, iż nastąpił spadek liczby przestępstw dotyczących psychicznego i fizycznego znęcania się, w przypadku liczby przestępstw dotyczących psychicznego i fizycznego znęcania się nad osobą zależną, ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny utrzymywała się ona na stałym, niskim poziomie, natomiast liczba stwierdzonych przypadków stosowania gróźb karalnych uległa wzrostowi.

Tabela 10. Liczba i rodzaje stwierdzonych przestępstw mających związek z przemocą w rodzinie na terenie gminy Karczew w latach 2018-2019

wyszczególnienie	2018	2019
psychiczne i fizyczne znęcanie się	50	33
psychiczne i fizyczne znęcanie się nad osobą zależną, ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny	1	1
stosowanie gróźb karalnych	18	21

Źródło: Dane Komendy Powiatowej w Otwocku

W 2020 roku na terenie gminy Karczew na zlecenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczewie, przeprowadzone zostało badania społeczne mające na celu identyfikację występującego wśród mieszkańców problemu przemocy w rodzinie. W badaniu wzięło udział 138 dorosłych mieszkańców, 325 uczniów oraz 12 pracowników instytucji pomocowych – łącznie 475 osób.

Poniżej przedstawione zostały wnioski z przeprowadzonych badań wśród w/w grup społecznych gminy Karczew.

PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Ponadto:

- mieszkańcy Gminy najczęściej doświadczali przemocy psychicznej (50%) ze strony partnera/partnerki (26%),
- mieszkańcy Gminy najczęściej stosowali przemoc psychiczną (39%) wobec rodzeństwa (29%),
- zdaniem 12% badanych istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, natomiast 15% nie ma w tym zakresie wiedzy,
- 37% ankietowanych mieszkańców twierdzi, że przemoc w rodzinie zdecydowanie i raczej jest znacznym problemem występującym na terenie Gminy,
- 14% respondentów nie zna danych kontaktowych do instytucji, do których można się zgłosić w razie doświadczenia problemu przemocy, z kolei 28% nie jest pewnych czy je zna,
- według 33% badanych na terenie Gminy istnieje potrzeba poszerzenia oferty wsparcia dla osób stosujących lub doznających przemocy.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD UCZNIÓW

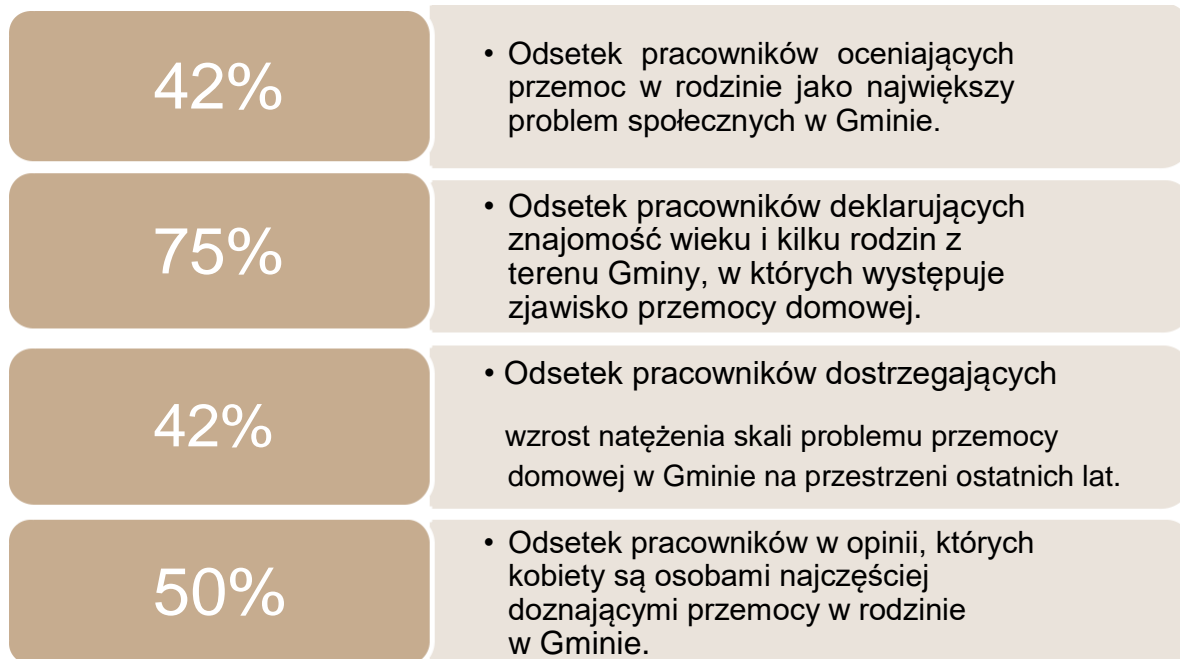

Ponadto:

- uczniowie z Gminy najczęściej doświadczali przemocy psychicznej (74%) ze strony kolegów ze szkoły (61%),
- uczniowie z Gminy najczęściej stosowali przemoc psychiczną (74%) wobec rówieśników (76%);
- 8% badanych uczniów deklaruje znajomość osób ze swojej szkoły, które doświadczają przemocy domowej,
- 13% ankietowanych twierdzi, że było kiedykolwiek świadkiem przemocy w swoim domu,
- 3% młodych respondentów nie czuje się bezpiecznie w swoim domu, z kolei 9% ma trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na ten temat,
- 7% badanych nie czuje się bezpiecznie w swojej szkole, z kolei 23% zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”,
- 40% badanych uczniów nie brało udziału w zajęciach, warsztatach lub pogadankach na temat przemocy w rodzinie.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE W OPINII PRACOWNIKÓW INSTYTUCJONALNYCH

Ponadto:

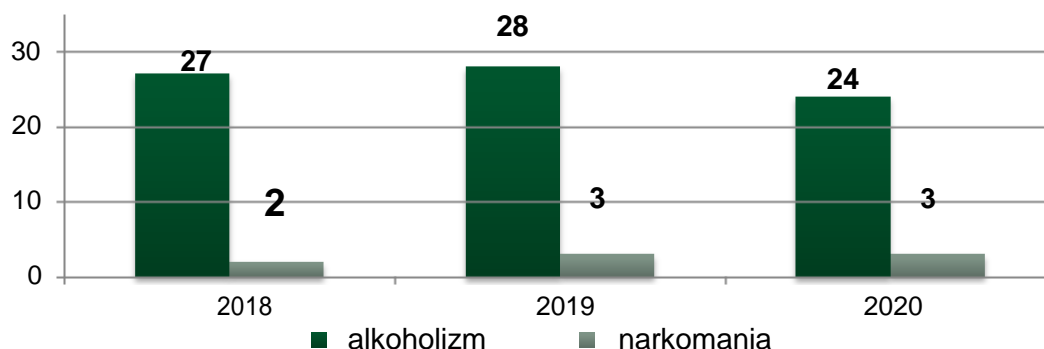
- zdaniem 41% badanych pracowników zdecydowanie i raczej istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Karczew,
- najczęściej występującym rodzajem przemocy wśród rodzin z gminy Karczew jest według pracowników instytucjonalnych przemoc psychiczna (92%) oraz przemoc fizyczna (67%),
- wobec osób doświadczających przemocy domowej, Gmina prowadzi przede wszystkim poradnictwo psychologiczne (100%), poradnictwo socjalne (83%), pomoc finansową i poradnictwo prawne (po 67%),
- 92% badanych pracowników twierdzi, że w Gminie istnieje potrzeba poszerzenia oferty wsparcia dla osób stosujących lub doświadczających przemocy.

PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD RODZIN

W 2020 roku z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczewie z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystały 24 rodziny. Alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia w omawianym roku znajdował się na siódmym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących z tego powodu pomoc. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu ulegała niewielkim wahaniom, a w 2020 roku osiągnęła najniższą wartość. W roku 2018 z pomocy i wsparcia z powodu narkomanii korzystały 2 rodziny z terenu Gminy, z kolei w latach 2019-2020 liczba ta wyniosła 3 rodziny.

Wykres 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom w Gminie odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2020 roku przeprowadzili oni rozmowy z 10 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz z 3 członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 7 osób i wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego również wobec 7 osób. W przypadku każdej kategorii wskazanej w poniższej tabeli, dostrzegalny jest regularny spadek. Taki stan rzeczy związany może być z pandemią koronawirusa, która ograniczyła znacznie działania podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także z ukrywaniem aktów przemocy w środowisku rodzinnym, podczas izolacji.

Tabela 11. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Karczewie wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	19	11	10
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	8	3
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	24	21	7
liczba osób wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	8	8	7

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku na terenie Gminy funkcjonowały **2 punkty konsultacyjne**, które były czynne średnio 84 godzin w miesiącu. Pomoc i wsparcie mogą uzyskać tam osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy w rodzinie lub stosujące przemoc. Poradnictwo w punktach świadczą:

- specjalista psychoterapii uzależnień,
- osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu instruktora terapii uzależnień,
- psycholog,
- prawnik,
- terapeuta zajęciowy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się również: inicjowaniem działań dotyczących realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, współpracą z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz prowadzeniem działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych. W 2020 roku zrealizowano programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży, w których wzięło udział 439 uczniów, 39 nauczycieli/wychowawców oraz 95 rodziców. W omawianym roku nie realizowano profilaktycznych programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego PAPRA, ORE, KBdsPN i IPIN.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest to metoda analizy strategicznej pozwalająca skonfrontować ze sobą pozytywne i negatywne czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne. Innymi słowy SWOT jest sposobem organizowania faktów, umożliwiającym zrozumienie danych i dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji. Polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę,
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę,
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany,
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Korzystne położenie Gminy pod względem gospodarczym oraz kulturalnym.• Wzrost liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat.• Rozwinięta infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna.• Dostępność szkół podstawowych oraz przedszkoli.• Możliwość podjęcia zatrudnienia przez młodych rodziców, za sprawą funkcjonowania żłobków.• Zasoby – instytucje i specjaliści działający w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzależnień (Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, asystent rodziny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, punkty konsultacyjne).• Działalność organizacji pozarządowych na terenie Gminy, również o profilu skierowanym na rozwiązywanie problemów społecznych.	<ul style="list-style-type: none">• Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny na przestrzeni ostatnich lat.• Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (starzejące się społeczeństwo).• Spadek osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności.• Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych będąca jedną z przyczyn umieszczenia dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej.• Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz ubóstwo jako główne powody udzielania świadczeń.• Wzrost kosztów ponoszonej odpłatności za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.• Brak rodzin pełniących funkcję rodzin wspierających w Gminie.• Spadek liczby rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe.• Występowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy.

<ul style="list-style-type: none">• Prowadzenie opieki świetlicowej dla dzieci w ramach działalności szkół podstawowych i świetlic wiejskich.• Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży za sprawą funkcjonowania Świetlicy Środowiskowej w Karczewie.• Realizowanie programu „Karta Dużej Rodziny”.• Spadek liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej.• Zapewnienie wsparcia rodzinom niewydolnym wychowawczo, za sprawą funkcjonowania asystenta rodziny na terenie Gminy.	<ul style="list-style-type: none">• Brak wiedzy wśród części dorosłych mieszkańców odnośnie negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci.• Występowanie przemocy rówieśniczej w szkołach na terenie Gminy.• Ograniczone działania w zakresie profilaktyki w wyniku trwania pandemii koronawirusa.
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">• Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.• Polityka państwa związana ze zwiększaniem środków finansowych na wsparcie rodzin.• Możliwość pozyskiwania środków finansowych z nowych źródeł.• Szkolenia podnoszące umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką przemocy oraz uzależnień (szkolenia dla różnych grup zawodowych).• Wzrost świadomości dotyczącej wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.• Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia.• Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dotyczące problemu przemocy w rodzinie oraz uzależnień.	<ul style="list-style-type: none">• Utrwalanie negatywnych wzorców zachowań społecznych.• Wypalenie zawodowe dotyczące część kadry instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie oraz uzależnieniom.• Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.• Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, uzależnienia członków rodziny, niechęć do współpracy.• Niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym, uzależnionym i współuzależnionym.• Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.• Wzrost zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.• Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.• Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.• Zagrożenie problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży.• Występowanie „syndromu dziedziczenia biedy”.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

CEL GŁÓWNY: Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz promowanie instytucji rodziny.

CELE OPERACYJNE:

- 1) Tworzenie nowych oraz rozwijanie dotychczasowych form pomocy rodzinie.
- 2) Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z terenu Gminy, a także kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny.
- 3) Wzrost kompetencji zawodowych kadry pracującej z dzieckiem i rodziną.
- 4) Zabezpieczenie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Cel operacyjny nr 1

Tworzenie nowych oraz rozwijanie dotychczasowych form pomocy rodzinie.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	MGOPS	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną. Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	MGOPS, placówki oświatowe	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z Programu.
1.3	Udzielanie wsparcia w ramach ustawy „Za Życiem”.	MGOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem.
1.4	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, przeciwdziałania przemocy, grup wsparcia, grup samopomocowych dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	MGOPS, MGOPŚ, PCPR, PK, PPP, placówki oświatowe	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024

1.5	Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników MGOPS.	MGOPS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.
1.6	Kontynuowanie programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	MGOPS	Liczba złożonych wniosków. Liczba wydanych Kart.
1.7	Kontynuowanie prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w MGOSŚ oraz kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doświadczających Przemocy w MGOPS.	MGOSŚ, MGOPS	Liczba osób, którym udzielono porad. Liczba udzielonych porad.

Cel operacyjny nr 2

Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z terenu Gminy, a także kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny.	MGOPS	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
2.2	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, MGOPS, UM, PPP, Świetlica Środowiskowa, NGO	Liczba zrealizowanych działań. Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.
2.3	Promowanie i tworzenie rodzin wspierających oraz zapewnienie środków finansowych na ich funkcjonowanie.	MGOPS, PCPR	Liczba rodzin objętych wsparciem. Liczba funkcjonujących rodzin wspierających.
2.4	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.	UM, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, NGO	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym.
2.5	Stałe rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, GKRPA, UM, NGO, Świetlica Środowiskowa, świetlice wiejskie, CKiS, MGBP	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Liczba dostępnych zajęć.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024

2.6	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN związanych z tematyką uzależnień od substancji oraz zjawiskiem przemocy.	Placówki oświatowe, GKRPA, MGOPS	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.
2.7	Realizacja warsztatów/programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, GKRPA, MGOPS, NGO, Świetlica Środowiskowa	Liczba przeprowadzonych warsztatów/programów. Liczba uczestników.
2.8	Współorganizowanie warsztatów dla rodzin w zakresie wzmocnienia kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	Placówki oświatowe, MGOPS, NGO, GKRPA, PCPR, PPP	Liczba uczestników warsztatów. Liczba zorganizowanych warsztatów.
2.9	Organizowanie i współorganizowanie wydarzeń/imprez integrujących rodziny oraz promujących zdrowy tryb życia.	Placówki oświatowe, Świetlica Środowiskowa, świetlice wiejskie, UM, MGOPS, NGO, CKiS, MGBP, ZI, KP	Liczba zorganizowanych wydarzeń. Liczba uczestników wydarzeń.
2.10	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez realizowanie zadań publicznych w zakresie działalności spełniającej warunki ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.	Placówki oświatowe, UM, NGO, MGOPS	Liczba uczestników placówki wsparcia dziennego.
2.11	Udzielanie pomocy w formie stypendiów, zasiłków szkolnych.	CUW	Liczba przyznanych stypendiów i zasiłków szkolnych.
2.12	Wsparcie dzieci i młodzieży poprzez poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.	Placówki oświatowe, MGOPS, Świetlica Środowiskowa, PPP, placówki ochrony zdrowia	Liczba dzieci korzystających z porad psychologicznych i pedagogicznych w szkołach.

2.13	Kontynuowanie realizowania opieki świetlicowej w formie placówki wsparcia dziennego (Świetlice Środowiskowej).	Świetlica Środowiskowa, UM, placówki oświatowe, MGOPS	Liczba dzieci i młodzieży objętych opieką świetlicową.
------	--	--	--

Cel operacyjny nr 3

Wzrost kompetencji zawodowych kadry pracującej z dzieckiem i rodziną.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Udział w szkoleniach/ warsztatach rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	UM, MGOPS, ZI, PK, GKRPA	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach.
3.2	Organizowanie superwizji i wsparcia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych.	MGOPS, PCPR, MCPS	Liczba zorganizowanych superwizji. Liczba osób biorących udział w superwizjach.
3.3	Propagowanie idei wolontariatu i innych form aktywności społecznej.	MGOPS, UM, placówki oświatowe, NGO, CKiS, MGBP	Liczba wolontariuszy.

Cel operacyjny nr 4

Zabezpieczenie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	MGOPS, PCPR	Liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
4.2	Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	MGOPS, PCPR, kuratorzy	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych. Liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.
4.3	Zabezpieczenie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzinnym domu dziecka.	UM, MGOPS	Liczba świadczeń. Wysokość poniesionych nakładów finansowych.

4.4	Prowadzenie pracy z rodziną biologiczną w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej.	MGOPS	Liczba rodzin, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, objętych wsparciem asystenta rodziny.
-----	---	-------	--

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024 są mieszkańcy Gminy – głównie:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej,
- rodziny przeżywające kryzys,
- rodziny w których występuje przemoc domowa, dotknięte są uzależnieniami od alkoholu, narkotyków lub innych substancji oraz zmagające się z uzależnieniami behawioralnymi.

Program kierowany jest także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla gminy Karczew na lata 2022-2024 finansowane będą z następujących źródeł:

- środków własnych Gminy,
- środków samorządu powiatu,
- środków finansowych z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji go realizującej. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Karczew na lata 2022-2024

wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

WSKAŹNIKI MONITORINGOWE

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Programu, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 12. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2020 roku)	Wartość docelowa (w 2024 roku)
1	Tworzenie nowych oraz rozwijanie dotychczasowych form pomocy rodzinie.	Wskaźnik pracy socjalnej (%).	54,33	powyżej 60
		Liczba rodzin objętych pracą socjalną.	113	powyżej 120
		Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	8	poniżej 8
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny.	15	do 20
		Liczba asystentów rodziny.	1	do 2
		Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.	241	powyżej 250

		Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe.	237	powyżej 250
		Liczba funkcjonujących punktów: Punkt Konsultacyjno-Informacyjny i Punkt dla Osób Doświadczających Przemocy.	2	2
		Udział rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy MGOPS (%).	13	poniżej 11
2	Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z terenu Gminy, a także kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny.	Liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	0	do 3
		Liczba rodziców biorących udział w programach z zakresu profilaktyki problemowej.	95	powyżej 100
		Liczba rodzin wspierających.	0	do 2
		Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.	0	powyżej 300
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	1	1
3	Wzrost kompetencji zawodowych kadry pracującej z dzieckiem i rodziną.	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów dla pracowników zajmujących się wspieraniem rodziny.	6	powyżej 4
		Liczba asystentów rodziny i pracowników socjalnych objętych superwizją.	0	do 5

SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Karczew na mapie powiatu otwockiego	10
--	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Karczew latach 2018-2020	11
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Karczew na przestrzeni lat 2018-2020.....	11
Wykres 3. Ludność gminy Karczew według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku	14
Wykres 4. Liczba uczniów w przedszkolach oraz szkołach podstawowych na terenie gminy Karczew na przestrzeni lat 2018-2021	15
Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Karczew w latach 2018-2020	19
Wykres 6. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020	21
Wykres 7. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2018-2020	22
Wykres 8. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2018-2020.....	23
Wykres 9. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w gminie Karczew na przestrzeni lat 2019-2020	24
Wykres 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS w Karczewie z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2018-2020.....	25
Wykres 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2018-2020.....	31

SPIS TABEL

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.	7
Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Karczew na przestrzeni lat 2018-2020	12
Tabela 3. Udział ludności gminy Karczew według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)	12
Tabela 4. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w gminie Karczew oraz wskaźnik pracy socjalnej na przestrzeni lat 2018-2020	20
Tabela 5. Powody udzielania świadczeń w gminie Karczew w 2020 roku	20
Tabela 6. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku	21
Tabela 7. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności na przestrzeni lat 2018-2020	22
Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2018-2020 ..	26
Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020	27
Tabela 10. Liczba i rodzaje stwierdzonych przestępstw mających związek z przemocą w rodzinie na terenie gminy Karczew w latach 2018-2019	27
Tabela 11. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przodkowie wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020	32
Tabela 12. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów	40

ul. Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel. 12 39 50 665

e mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl